Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — **UKRAINIAN DAILY**

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЛИПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 24, 1980 No. 162. VOL. LXXXVII.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ВІДБУВ СВОЄ ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж. (В. С.). — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу відбув тут у п'ятницю, 18-го липня ц. р., в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу, своє чергове засідання, на порядку нарад якого були звіти його членів за перше півріччя 1980 року, звіт директора Курсів Українознавства на Союзівці, звіт головного редактора, звіт про кампанію приєднування передплатників „Українського Тижневика" та обговорення питання місця чергової Конвенції УНСоюзу.

В цьому засіданні, яке відкрив та яким проводив головний предсідник д-р Іван Флис, взяли участь, крім нього, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський. Приявним на засіданні був головний редактор Зенон Снилик, який склав короткий звіт про працю редакції за час його урядування на цьому пості. Заступниця головного предсідника Марія Душник виправдала свою неприявність на засіданні несподіваною перешкодою на місці її праці.

Звіт головного касира

Головний касир У. Дячук поінформувала про пороблені інвестиційні кроки у звітовому часі. Головний Екзекутивний Комітет апробував їх одноголосно. Тоді подала вона цифри приходів: $1,529,000 зібраних членських вкладок за 6 місяців 1980 року, $909,264 відсотків від бондів за 5 місяців цього року та $909,264 відсотків від гіпотечних позик за 5 місяців 1980-го року. Видатки за цих 5 місяців у загальному не різнилися багато від цифр таких видатків попереднього року. Збільшилася сума грошових зворотів на $28,000 і вона виносила $156,157, майже однаковою була сума посмертних виплат ($311,704) та сума виплат за дозрілі вивінувальні грамоти ($372,239), а цьорічна виплата дивіденди була у висоті $530,690. Платні працівників Головної Канцелярії виносили $137,720.

Майно УНСоюзу на кінець травня осягнуло суму $44,766,252 і воно зросло у 1980-му році вже на $730,040, тоді, коли за 5 місяців 1979-го року майно було зросло на $696,625.

Прибутки „Свободи" за 6 місяців 1980-го року виносили $392,864 і були на $38,438 більшими від таких прибутків попереднього року. УНСоюз вплатив за членів суму $188,600, яка була на $10,000 більшою від такої вплати в попередньому році. Передплат „Українського Тижневика" одержано $17,550, що було на $14,281 більше від попереднього року, оголошення принесли суму на $6,000 меншу від попереднього року, а за друкарські роботи отримала „Свобода" $4,150 більше від попереднього року. За Альманах члени і передплатники прислали $26,687, тобто на $11,084 більше від попереднього року, а пожертв на пресовий фонд вплинуло $7,961, що було на $3,628 більше від попереднього року. Видатки „Свободи" зросли на $35,000 і дали загальну суму $390,746. На це збільшення видатків склалися: платні редакторів, друкарів та адміністрації, поштові оплати за висилку газети та кошти паперу і інших матеріялів.

За винаймлені приміщення Української Будівлі одержано чиншів на суму $818,656 за перше півріччя 1980 року, коли за цей самий час попереднього року чинші дали $766,667. Збільшилися теж чинші за постій автомобілів у будинку, а зменшилися відсотки від ощадностей на $3,173. Всі видатки за перше півріччя 1980-го року виносили $717,007, тобто на $85,930 більше від попереднього року. Збільшилися у видатках кошти огрівання та охолоджування, кошти світла і платні. За позички виплачено членам і банкові $293,000, що було на $36,218 більше від попереднього року. Корпорація винна ще суму $126,593.75 відсотків за позички попереднього року. Союзова позичка на Українську Будівлю виносить $8,000,000, від членів позичено на боргові зобов'язання $3,877,825, а позичка від банку є на суму $1,470,000.

Союзівка, на якій ще не почався сезон, виказала за 5 місяців суму $120,725 прибутків та суму $90,682 видатків.

Звіт головного секретаря

Головний секретар В. Сохан подав у своєму звіті числа нових членів, руху членів за перше півріччя 1980-го року і стану членства з кінцем червня цього року. Секретарі та організатори придбали 977 нових членів за 6 місяців 1980-го року, в тому 304 у департаменті молоді, 534 в департаменті дорослих і 139 грамот акцидентового забезпечення. В попередньому році за цей самий час було 1,212 нових членів.

Серед втрат у членстві більшим було число згрошевлених грамот, причиною чого є економічна ситуація, але меншим число суспендованих грамот. Числа виплачених грамот кляс забезпечення Е (429) та кляс Р (396) були на 60 та 64 меншими від таких чисел попереднього року, а смертних випадків було 502, тобто на 22 більше, як попереднього року. Разом всього членства було в УНСоюзі з кінцем червня 1980-го року 85,033, а активного членства 63,811. За шість місяців цього року стан всього членства УНСоюзу зменшився на 895 членів, а активного членства на 1,024 членів.

В дальшому В. Сохан звітував про праці Рекордового Відділу для обслуги секретарів та організаторів і служби членам, листування зі секретарями, організаторами, членами та кандидатами на членство і забезпечення, праці

(Закінчення на ст. 3-ій)

ПОМЕР СВ. П. Д-Р Є. ОМЕЛЬСЬКИЙ

Кеймбрідж, Масс. (ФКУ). — У Клівленді, Огайо, помер у вівторок, 22-го липня, відомий українській громаді як „меценат на рати" — св.п. д-р Євген Омельський. Цей пенсіонер-лікар пожертвував всі свої гроші — понад 90,000 дол. — на українську програму навчання в Гарвардському університеті. Його імени існує там видавничий фонд.

Покійний був членом 484-го Відділу УНСоюзу. Залишив в смутку сина д-ра Павла.

Як це число „Свободи" друкувалося ще не було інформацій про похорони.

Західню Німеччину звільнили з обмежень зброїтися

Лондон, Англія. — Тут закінчилися наради західньоевропейських союзників, на яких рішено уневажнити ті збросневі обмеження, які були тими державами наложені на Західню Німеччину. Йдеться в першу чергу про уможливлення Західній Німеччині розбудувати свою воєнну фльоту в усіх ділянках, включно з атомовими підводними човнами і кораблями.

Обмеження зброїтись були накинені Західній Німеччині 1954 року, як передумова її вступлення до НАТО. Західньоевропейські уряди побоювалися, що коли зрівняти Західню Німеччину в усіх правах, тоді протягом якогось часу вона знов може стати мілітарною загрозою для інших країн Заходу. До того порозуміння західних держав належать Англія, Франція, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург.

Тепер положення зовсім змінилося. Совєтський Союз, використовуючи свою тимчасову мілітарну перевагу, перейшов до агресії. Розмови президента Франції Валері Жіскар д'Естена з Леонідом Брежнєвим у Варшаві і канцлера Західньої Німеччини Гельмута Шмідта в часі його побуту в Москві переконали обидвох західних лідерів, що Москва намагається диктувати, використовуючи свою силу. Держави Західньої Европи прийшли до переконання, що єдиною відповіддю на російський шантаж може бути власне озброєння.

Головний командир збройних сил НАТО, американський генерал Бернард Роджерс звернувся до західньоевропейських ярядів з анулювати раніші обмеження на Західню Німеччину й уможливити їй таким чином стати відповідним чинником в оборонній системі Заходу. Уряд Західньої Німеччини зі свого боку ухвалив уже потрібні рішення для започаткування відбудови воєнної фльоти.

Канадський уряд інформує про конференцію в Мадриді

Оттава, Онт. (М.С.). — Канадський Комітет Поневолених Народів Европи в Оттаві, який включає представників громадських організацій дев'ятьох національних груп з країн Центральної та Східної Европи, отримав з Міністерства закордонних справ Канади деякі інформації про пляновану на кінець цього року міжнародну конференцію в Мадриді, Еспанія. Як відомо, ця конференція буде мати завдання перевірити виконання тих зобов'язань, які взяли на себе уряди держав східнього та західнього бльоків, підписуючи міжнародний договір у Гельсінках.

Підготовчі наради представників всіх держав, які підписали Гельсінкський договір, відбудуться в Мадриді, починаючи від 9-го вересня 1980. Ціллю нарад буде устійнити точну програму конференції, порядок нарад, правильник нарад та інші технічно-організаційні справи.

Сама конференція почнеться 11-го листопада та буде тривати до 19-го грудня 1980 року. Після перерви на Різдво наради будуть продовжуватися від 14-го січня 1980 року приблизно на протязі дальших шістьох тижнів залежно від остаточного договорення поміж учасниками. Наради конференції будуть відбуватися на пленарних сесіях і в різних комісіях, з яких найважливіші будуть комісії „Европейської безпеки", „Економічної співпраці", „Людських зв'язків", „Проблем Середземного району" й інші. Питання виконання Гельсінкського договору по відношенні до прав людини буде в основному дискутоване на форумі комісії „Людських зв'язків".

Канадська делегація на Мадридську конференцію буде складатися з шістьох осіб під проводом амбасадора Роберта Л. Роджерса. Як дорадники чи обсерватори будуть часом присутні також інші особи, включно з парляментаристами. Однак з уваги на міжурядовий характер конференції, ніхто з неурядових осіб не буде запрошений.

На Союзівці виступить „тріо" мистців з України

Евеліна Белюць і Микола Фабрика в дуеті. При фортепіяні — Ірина Фабрика.

Союзівка. — Відсвіжена літньою зливою останніх вівтірка й четверга, Союзівка знову й цього кінця тижня гостинно відчиняє двері для сотень, а може й тисячі гостей, які приєднаються до двох сот постійних, тих, що вже гостюють тут протягом днів чи тижнів. Серед них також молодь з Курсів Українознавства, що якраз розпочали свою науку минулої неділі тут під керівництвом д-ра Мирона Куропася.

На п'ятницю, як і завжди протягом сезону, готується забава для молоді і для тих, що молоді серцем і душею. До забави пригриватиме оркестра Богдана Гірняка зі сольоспівом Ігоря Раковського.

У суботу, 26-го липня, виступлять з концертом о годині 8:30 вечора, хоч недавні українські американці, зате вже незвичайно популярні Евеліна Белюць, Микола Фабрика й Ірина Фабрика. Ліна Берюць — драматична артистка з Чернівців, має також — як нещодавно всі довідалися —

(Закінчення на стор. 4)

Терористи вбили у Вашінгтоні дипломата

Вашінгтон. — Хвиля міжнародного тероризму досягнула й американські береги. У вівторок, 22-го липня, вбивник, якого не вдалося схопити, в мундирі поштового працівника, пострілали з пістолі смертельно поранив в брамі будинку колишнього пресового аташе іранської амбасади в Вашінгтоні Алі Акбара Табатабая. Свідки вбивства ствердили, що вбивник був негром. Поліція столиці почала енергійні розшуки.

Алі Табатабай був противником політичної лінії аятолли Хомейні, публічно висловлювався про те, а навіть провадив активну діяльність серед іранців в ЗСА, вияснюючи їм свої погляди про потребу встановлення „світської демократії" в Ірані. Табатабаєві неоднократно звертали увагу його приятелі, що за свої переконання він може заплатити життям. Він не підтримував жадної з іранських груп, які ведуть політику проти Хомейні, а тільки засуджував ті позиції, на яких стоїть Хомейні й пропагував зміну цілої системи.

Табатабай виступав в радіо та в телебаченні та дописував до іранських видань, які появляються в ЗСА та в інших країнах, де є іранські еміграційні осередки. Цієї суботи він мав тут очолити демонстрацію проти Хомейні.

У вбивстві Табатая публічна опінія добачує одну з ланок широкої терористичної акції проти противників режиму Хомейні. Одною з намічених жертв тієї акції був колишній прем'єр Ірану Шагпур Бахтіяр, на якого доконано три дні тому невдалий замах в Парижі.

Туреччині загрожує нова хвиля терору

Анкара, Туреччина. — „Революційна ліва", турецька терористична група лівого напрямку — по турецьки Дев-Соль — доконала нове терористичне вбивство, яке може відбитися поважним відгомоном у дальшому розвитку подій в сучасній Туреччині.

Після вбивства Гуна Сазака, одного з лідерів Націоналістичної партії акції, вбивство колишнього прем'єра турецького уряду, виконане 19-го липня, вказує на пляни лівих груп терором добитися своїх політичних цілей. Нігат Ерім, колишній прем'єр, переводив послідовну політику „права й порядку". Він розв'язав різні лівацькі угрупування, які проявляли терористичні тенденції, заборонив продукувати селянам зерна, з яких витискають опіюм, на міжнародних коференціях твердо обстоював права людини та домагався пошани для міжнародного закону. Він був професором міжнародного права на університеті в Істамбулі.

Чотири терористи заскочили його, коли він в товаристві своєї дружини ішов над море Мармара по малоазійському боці. Спроби його охоронника дати відсіч напасникам не помогли, бо вони вбили його, заки він ще мав змогу вистрілити з витягненої пістолі. Дружину Еріма залишили терористи, не стріляючи до неї зовсім.

Прем'єр Сулейман Демірел негайно після отримання вістки про смерть Еріма скликав кабінет міністрів на нараду. Єдиною точкою наради була боротьба з тероризмом, який прийняв застрашаючі розміри. Кабінет рішив перейти до протинаступу й поробити все потрібне для ліквідації тероризму. Міністра внутрішніх справ визначено керівником тієї широко закроєної акції, але вже наступного дня зрезиґував.

У світі

ТУРЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ, якому кабінет міністрів доручив перевести велику акцію проти тероризму, зрезиґнував зі свого посту. Міністер Мустафа Ґульціґіль був під обстрілом критиків з різних боків, які закидали йому нерішучість і непослідовність у перепровадженні акцій, а дехто навіть партійництво. Ліві, терористичні організації яких найсильніші й завжди ініціюють різні акції, закидали міністрові Ґульціґілеві, що він арештує значно менше правих терористів, як лівих, що відповідало правді бож правих терористів дуже мало й їхні акції дуже слабі. Щойно останнім часом праві взялися до організування своїх терористичних груп та до їхнього вишколу, що, очевидно, може викликати ще більший тероризм. Дотепер цього року терористи вбили понад дві тисячі людей. Щойно вбивство колишнього прем'єра Туреччини Ніґата Еріма лівими терористами порушило до тієї міри публічною опінією в країні, що уряд мусів рішитися на гострі протизаходи.

У КИТАЇ ПЕРЕБУВАЄ під сучасну пору президент Банґлядешу Ціяур Раман. Китайський уряд видав великий бенкет на його честь, під час якого прем'єр уряду КНР Гуа Гуофенґ виголосив велику політичну промову. У своїй промові Гуа підкреслив, що російський імперіялізм увійшов у найвижчу свою фазу, в якій Москва, розпоряджаючи великими матеріяльними і збройними силами, намагається добитися таких територіяльних і політичних здобутків, які забезпечили б їй світову домінацію на довгий час. Такій тенденції, на думку Гуа, мусить протиставитися цілий вільний світ і то протиставитися на всіх відтинках: духовому, політичному, економічному. Бо тільки рішучим спротивом затіям СССР світ зможе урятуватися від дальших зазіхань Москви.

ІЗРАЇЛЬ ПОСТІЙНО ПРАЦЮЄ над новими оборонними засобами. Деякі роди ізраїльської зброї виразно належать до найкращих у світі. Тільки у вийняткових випадках Ізраїль експортує свою зброю і то тільки деякі її роди. На інтенсивність пошуків за новою зброєю в Ізраїлі вказує факт що на одному з випробувальних заведень вибухла нововипробувана зброя й знищила шість учасників, а один тільки припадком вийшов живим, хоча він дуже важко поранений. Що це за рід зброї був і де відбувалися експерименти ізраїльські урядові чинники відмовилися подати інформації, тільки запевнили що вибух був наслідком припадку, а не саботажу.

У КОПЕНГАҐЕНІ

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ УСПІШНІ ДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ

Копенгаґен, Данія (Дора Рак, тел.). — Для зазначення солідарности з українськими жінками, політичними в'язнями в таборах і на засланнях і щоб звернути увагу на долю жінок цілого світу, які з'їхалися до Копенгаґену, делеґація СФУЖО з участю Ніни Строкатої-Караванської почала 24-годинну голодівку в дні 21-го липня перед Амаґер університетом, де відбувається Форум. Ця акція продовжувалась наступного дня перед будівлею, де йдуть наради ОН Конференції Декади Жінок, щоб і тут звернути увагу державних делеґацій світу на порушення людських прав в Україні совєтським режимом.

У голодівці беруть участь членки делеґацій від 8-10 осіб: Ольга Заверуха, Ляриса Лозинська, Наталка Пазуняк, Марія Скрипець, Дарія Степаняк, Ніна Строката, Марія Ткачук, Марія Шкамбара та мешканець Копенгаґену Петро Волицький який і допоміг підготувати нам маніфестацію. Всі інші члени делеґації доходять до голодівки, а крім цього роздають летючки та інформативні листки та дають пояснення. Кореспонденти, телевізія і фотографи з різних часописів і пресових аґенцій — безперервно ставлять питання, фотографують групу жертвенних жінок в українських одягах. Ніна Строката має нагоду переводити довші розмови з кореспондентами при допомозі перекладчика Мирослави Степанюк з Детройту. А також Дарія Степаняк давала інтерв'ю, а репортер Люба Вітошинська з Парижу мала декілька розмов з чільними французькими кореспондентами.

У деяких газетах Копенгаґену появилася новинка про пляновану демонстрацію і проголошено на пресових зібраннях в обох осередках.

Конференцію, що її відкрила і провадила заступниця голови СФУЖО Марія Квітковська, взяло участь 22-ох кореспондентів, які вислухали вступне слово Ніни Строкатої і ставили питання.

Пані Строката, крім інформацій про долю жінок-в'язнів, поклала наголос на гніт України тоталітарним, демагогічним режимом Совєтського Союзу з трагічними наслідками для української культури, церковного устрою та виховної системи.

Треба зазначити, що деякі данські часописи подали вістку про участь українських жінок у форумі та бурхливім семінарі в четвер 17-го липня, а по цій маніфестації можна сподіватися ширших інформацій у міжнародній пресі.

Делеґація є вдячна мешканцям Копенгаґену за допомогу, що її вони одержали від Марії Сліпої, Петра Волицького, Петра Дубенка, який також причинився до покриття видатків делеґації поважним датком — 1,000 данських корон.

Голодівка перед конгресовим центром — Белла Центр—викликала велике заінтересовання делеґатів, фотографів, кореспондентів і навіть телевізії. Роздавано летючки, жетони, інформаційні листки.

Голодівка тривала до год 7-ої цього дня. Того ж дня сім членок відвідали американську амбасаду, де амбасадор Воррен Маншел прийняв меморандум про нарушення прав людини в Україні, зокрема у відношенні до жінок та вислухав інформацій українок, американських громадянок, про їхні труднощі на форумі і брак успіху з резолюцією в обороні прав жінок, політичних в'язнів. Американська урядова делеґація відмовилась внести цю резолюцію на пленумі, згідно з їхніми інструкціями, що їх вони одержали від Уряду.

В Америці

З УСІХ АМЕРИКАНСЬКИХ СТЕЙТІВ єдиний Тексас мав закон, що забороняв дітям чужинців, які є тут нелеґально, відвідувати публічні школи. Цей закон, який прийнято було в Тексасі у 1975 році, суддя Федерального суду визнав неконституційним, і тепер тисячі таких дітей в самому Тексасі повинні бути прийняті до шкіл, а стейтова леґіслятура мусітиме подбати про відповідні фонди для цього великого фінансового тягару для платників податків. Все це „в згоді з Конституцією ЗСА". Перед суддею тут було кілька судових скарг від нелеґальних чужинців — батьків шкільного віку дітей — з 17-ти шкільних дистриктів цього стейту. Ухвала тексаського судді має в собі імплікації і для тих стейтів, які б плянували ухвалити подібні закони проти дітей таких чужинців.

ВІЙСЬКОВИЙ ПРИЗОВ, що розпочав реєстрацію молодих людей у понеділок 21-го липня, переважно у поштових будинках міст, зустрів зорганізований протест від груп, подібних до „противєтнамських" у свій час. Ці групи намагалися перешкодити юнакам призовного віку реєструватися для поборової служби. Зокрема в Ню Йорку такі групи доходили до кількадесяти чи й кількох сот протестуючих. Проте тисячі молодих американців зареєструвалися вже першого дня для евентуальної військової служби.

РОЗПОЧАВСЯ ТИХИЙ, АЛЕ СИЛЬНИЙ РУХ у Конґресі дозволити Департаментові скарбу піднести висоту прибутку на державних щадничих бондах принаймні на один відсоток щопівроку, якщо зайде потреба вирівнювати наявну інфляцію й заохочувати громадян купувати бонди.

ПРИПУСКАЮТЬ, що впливова й найбільша спілка юній АФЛ-СІО дасть свою підтримку на перевибір президентові Картерові, але голосування не буде одностайне, коли ця справа вирине на мітинґу вже в серпні ц. р. Деякі юнії голосуватимуть начебто за невтральність.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Єдність інакодумаючих

В обох головних американських політичних партіях, Демократичній і Республіканській, існують різні течії — консервативна, ліберальна й поміркована. Демократичний сенатор Генрі Джексон аж ніяк не погоджується у всіх справах з однопартійним сенатором Мек Ґоверном чи Едвардом Кеннеді. І так само республіканський сенатор Беррі Ґолдвотер не має тотожних поглядів, як його однопартієць сенатор Джейкоб Джевітс.

Проте американська демократія викувала мудрий вислів: „Погоджуємося, що не погоджуємося". Американська демократія визнає у теорії і практиці засаду, що в різних окремих справах можна мати окремішні погляди, проте у засадничих справах треба співпрацювати.

Така американська політична дійсність яскраво виявилася на цьогорічній конвенції Республіканської партії у Детройті. 100-членна Комісія, яка безпосередньо перед конвенцією виготовила плятформу, яка має обов'язувати партію на протязі чотирьох років, до найближчої конвенції (бо американські політичні партії не мають постійних програм) ця партійна плятформа не сподобалася усім без винятку делегатам, а зокрема — стилізація щодо підтриманого феміністками і ліберальними колами проєкту Додатку до Конституції, популярно званого „ЕРА".

Цю і інші справи щодо яких існують розбіжні думки між республіканцями перенесено на пленум конвенції. Але ніколи і на думку не приходило, щоби розбіжність поглядів доводило до того ступення нетолеранції і розбурхання пристрастей, що це загрожувало б єдности партії. Навпаки, однаково консеративні діячі у партії, включно з Реґеном, як і ліберальні (Джейкоб Джевітс) і поміркованi (колишній президент Джералд Форд) підкреслювали згоду і єдність Республіканської партії, протиставляючи її внутрішнім суперечкам у Демократичній партії.

Розбіжність думок — це нормальне і логічне явище у демократичній системі. І партійна дисципліна ніколи не вимагає від усіх членів партії займати в усіх справах одностайне становище, ані тим паче не визнає диктату партійного проводу.

Демократія не полягає у тому, щоб майоризувати меншість більшістю, а тільки шанувати більшістю погляд меншости і змагати до компромісу, який зберіг би єдність партії, чи організації, єдність усіх конструктивних сил у народі.

Американська демократія не є досконала, як узагалі демократична система не є ідеальна. Але з усіх політичних систем вона найкраща і найтривіша, бо ось існує ще від античних часів, від Атенської демократії, понад 2,000 років. І в минулому України демократія має прадавню історію. Але треба, щоб вона збереглася у такій формі, як вона була на конвенції Республіканської партії.

Треба, щоби домінувало зговорення інакодумаючих, бо тільки така єдність є запорукою успіху.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Корнель Крупський

ЗРОЗУМІЛА РЕАКЦІЯ

(1)

Літній випуск (1980) журналу „Форейн Аффейрс" у розділі „Коментарі і кореспонденція" (сторінки 1178-1183) надрукував довший коментар п.н. „Комунізм і Росія", автором якого є професор Принстонського університету Роберт К. Такер, якого Александр Солженіцин скритикував за статтю п.н. „Сталін — останній большевик", яка була надрукована в „Ню Йорк Таймсі" з 21-го грудня 1979 року з приводу сторіччя уродин Сталіна.

Довша стаття Солженіцина п.н. „Нерозуміння Росії з загрозою для Америки", в якій він дуже шорстко скритикував американських професорів славістики в загальному, а Ричарда Пайпса (Гарвардський університет) і Роберта Такера (Принстонський університет) навіть поіменно, була надрукована в попередньому випуску названого журналу і про неї також писала „Свобода" у статті „Солженіцин відкриває свої карти" („Свобода" 10-го і 13-го травня ц.р., число 108 і 110).

Подвійна природа

Солженіцин злосливо скритикував проф. Такера за те, що той у своїй статті дивиться на жорстокість російського большевизму-комунізму, як на витвір духовости російського народу, а корінь цієї жорстокости проф. Такер бачить в історії російського народу, яку з давніх-давен заповняли такі царі деспоти, як Іван Грозний, Петро Великий та інші.

На вступі свого коментаря — відповіді Солженіцину, проф. Такер каже, що Солженіцин замість вступити у критичний діялог, написав свою статтю у в'їдливому та зневажливому тоні особи, яка бажає дискредитувати тих, які думають інакше. Не зважаючи на це проф. Такер не має заміру відплачуватися Солженіцину в подібний спосіб, а тільки хоче вияснити, чому він не погоджується з основою погляду Солженіцина на комунізм.

Основне непогодження проф. Такера з Солженіциром є в погляді на істоту і походження комунізму. Солженіцин уважає комунізм за щось зовсім чуже духовості російського народу, бо комунізм, каже він, є протинаціональним, стандартним і не підлягає ніяким змінам.

Проф. Такер у статті в „Ню Йорк Таймс" висловив зовсім протилежний погляд, а саме, що російський большевизм — це суміш ленінізму і марксизму та російського націоналізму, а в коментарі Такер подає докази, що комунізм не є однаковим в істоті і не є незмінним, як це твердить Солженіцин, бо комунізм різниться від комунізму однієї країни з комунізмом другої країни. Є різниця, каже проф. Такер, не тільки між комунізмом Росії та Юґославії, чи комунізмом Росії і Китаю, але в самій Росії комунізм проходив через деякі зміни, бо якщо б він був таким незмінним, як це твердить Солженіцин, то перший твір Солженіцина „Один день в житті Івана Денисовича" не міг би був появитися за Брежнєва, так само як і за Сталіна, але він таки появився у совєтському видавництві „Новый мир" за часу Хрущова. Цей факт, каже проф. Такер, є доказом того, що навіть російський комунізм зазнав деяких змін від часу Леніна до часу Брежнєва.

Як наслідок такої різниці на Заході постало ціле поле нових наук — порівняльні студії комунізму. Західні науковці беруть під увагу ці зміни. Вони аналізують їх, щоб встановити їх природу і причини цих змін. Солженіцинова візія незмінного інтернаціонального комунізму, який нібито не може зливатись з елементами національних культур, є прямо в опозиції до пануючих на Заході студій комунізму. Його візія є навіть шкідливою для відвертої думки обмірковування західніми науковцями цієї проблеми. Несприйнятлива Солженіцином ідея, що Росія могла злитися і на ділі злилася з комунізмом і створила суміш з ленінським большевизмом, є влучно стверджена російським мислителем Ніколаєм Бердяєвим, якого російський патріотизм, російське православ'я і непримиренність з комунізмом не були слабшими від Солженіцинових. Цей славнозвісний російський емігрант почав свою книжку „Походження російського комунізму" (опублікованy в 1973 році в Лондоні) такими правдивими і пам'ятними словами:

„Російський комунізм є тяжко зрозуміти з причини його подвійної природи. З однієї сторони він інтернаціональне і світове явище, а з другої — він національне і російське явище. Для думки Заходу є особливо важливим розуміти національне коріння російського комунізму, а також розуміти той факт, що то була якраз Росія, яка встановила його границі та форми його характеру".

Ортодоксальність

Проф. Такер каже, що Бердяєв бачив російські риси в большевизмі ще перед тим, поки большевизм прийшов до влади в 1917 році. Такі, наприклад, риси, як нетолерантність і настоювання на ортодоксальності (Ленінова версія марксизму), в'їдливий стиль промов, які часто намагалися дискредитувати інакше думаючих, а також месіяністичний дух, який мав свого попередника в ідеології старої Московщини та в її концепції єдиного православного царства — „Третього Риму".

В творі „Російська ідея" (Лондон, Мекмілан, 1947, ст. 250) Бердяєв сказав: „...різко приступлено до націоналізації совєтської Росії та до повороту традицій російської минувшини. Ленінізм і сталінізм не є клясичним марксизмом...

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

КОНЦЕРТ З УКРАЇНСЬКИМИ ПІСНЯМИ

Українську музику чи пісню так рідко можна почути на виступах чужих виконавців, що ви мусите звернути увагу, коли в часописах чи радіо зустрінете оголошення про те, що хтось виконуватиме крім інших і український мелос, а тим більше, коли те оголошення подибуєте в важливому „Ню Йорк Таймсі" чи панівному „WQXR".

А тому, що уродженка України, артистка і співачка, сопрано Сіма Горецька виступала як солістка з Київською філармонією і в опереті, то воно цікаво було послухати і її голос і виконання наших рідних пісень на її концерті 11-го червня ц.р. у модній тепер залі Кавфман концерт гол.

По виїзді з України Сіма Горецька побувала в Ізраїлі, де виступала з концертами, а в Ню Йорку дала вже попередньо концерт у малій Карнеґі гол і співала багато в жидівських колах. В її репертуарі пісні гебрейські, жидівські, українські, російські, німецькі, а теж еспанські (на „біс").

Сіма Горецька — гарна поява на сцені: висока, поставна білявка з приємним голосом і помітною музикальністю. Уклад програми виявляє поважний і музикальний підхід до пісенно-концертової справи. Бо підставою виступу були два циклі пісень: славнозвісний Шуманів — „Жіноча любов і життя", і Мусорґського — дитячі пісні. Проте ці речі для зібраних у залі слухачів, що складалися в більшості з еміґрантів із совєтської сторони, були не цілком переконливі, коли йдеться про спроможність музичного сприймання. Вибагливий і цікавий музично цикл Мусоргського не сприймається легко ширшою публікою. Для виконавця мало вдячно співати, коли з циклічної конечности не можна оплескувати кожну пісню, а слід чекати до самого закінчення.

Із романсами Чайковського і Рахманінова співачка мала більше щастя, проте публіка просто відродилася по відспіванні двох відомих українських пісень: популярної „Гандзі" і пісні Одарки з „Запорожця за Дунаєм" Гулака-Артемовського „Ой казала мені мати".

Співачка виконала їх з переконанням, гарною дикцією і темпераментом. Ці наші пісні були начебто переломовим моментом концерту: грянула злива оплесків, було чути вигуки „браво", а навіть „мор", „мор"! Гарний успіх зустрінув Сіму Горецьку і по двох кінцевих мелодійних жидівський піснях популярного жанру.

По закінченні програми почули ми кілька наддатків, що вже справді „взяли" слухачів.

Було теж не легко повірити, що бездоганний акомпаньятор, Володимир Зайцев — це син співачки. Він закінчив Житомирську музичну школу — з відзначенням. Технічно — він дуже добрий.

Великий успіх українських пісень тим більше цікавий і помітний, що наших людей на концерті, здається, крім підписаного і ще одної особи — не було.

Теодор Терен-Юськів

Іван Струк

БРАК УКРАЇНИ НА МАПІ СВІТУ

Завданням Української Інформаційної Служби (УІС) у Філядельфії, яка існує вже понад 30 літ, є перевіряти американські шкільні підручники елементарних і середніх шкіл, як рівнож пресу для молоді, щоби переконатися, як ці видавництва ставляться до України. Деякі шкільні підручники купувалося. Однак їх можна дістати до перегляду в Раді Публічної Освіти в кожному стейті. Деякі молодечі періодики, щоб бути в курсі справи, треба було передплачувати.

Так шкільні підручники, як і преса для молоді представляють Україну, як інтеґральну частину Росії, а українців як російських рільників у південній Росії.

Україну в шкільних підручниках подають на фізичних мапах. Дуже часто північних кордонів не подають, щоби тим самим студентам дати до зрозуміння, що вона є провінцією Росії.

Початково в нашій праці ми звертали велику увагу на зміст і мапи шкільних підручників і молодечої преси. У висліді наших домагань вони подавали Україну правильно на мапах враз з її границями на фізичних мапах.

Крім того ми звертали увагу на історичні теми, бо так шкільні підручники як енциклопедії неправильно подавали історичні факти про Україну. Одного разу ми звернули увагу видавництву „Енциклопедія Американа" з 1963 року, що історія України там є неправильно подана і залучили до нашого письма список наших істориків, які вчать в американських університетах. У висліді нашого прохання видавництво обіцяло поправити їхню помилку. В наступному виданні „Енциклопедія Американа" з 1970 року ми побачили, що історія України була дуже гарно написана на сімох шпальтах. Автором цієї історії України був Всеволод Голубничий.

Багато є недоліків на тему історії України в шкільних підручниках, журналах, атласах і ґльобусах, останньо ми багато часу посвятили атласам, які Україну трактують як провінцію.

Вони подають України тільки на фізичних мапах. Ми звертали увагу картографічним видавництвам, що вони повинні подавати Україну і Білорусь на політичних мапах, бож вони є членами Об'єднаних Націй.

Але картографічні видавництва атласів і ґльобусів, покликуючись на публікацію „Стану народів світу" (Status of World's Nations), не узгляднювали наших домагань, бо на політичній мапі світу американський уряд не подає України і Білорусі.

Переглядаючи „Статус..." з 1969 року, ми завважили на 2 сторінці, що Уряд ЗСА трактує Україну і Білорусь тільки як частину Росії. Тоді ми повідомили Державний департамент, що Україна і Білорусь є членами ОН і республіками СССР, тим самим вони мають належні їм усі атрибути, щоби їх подавати на „Політичній мапі світу". У відповіді на цей лист УІС, Державний департамент признав, що Україна і Білорусь є членами ОН і республіками Совєтського Союзу. Однак Державний департамент не подав їх на політичній мапі, хоча Східню Німеччину, яка не є членом ОН, її постійно подають на політичній мапі світу. Справа домагання УІС подавати України на політичній мапі світу Державним департаментом тягнеться уже довгий час, але вона наразі не має успіху.

Ми багато разів зверталися у пресі до різних організацій у цій справі, але ніхто не відгукнувся. У висліді — найбільше терпить на тому наша молодь бож вона не бачивши України на політичній мапі в своїх підручниках стає байдужою до України і до української справи.

Якщо б так Інформаційна Служба СКВУ і УККА, Т-ва Українських істориків і всі педагоги в діяспорі стали в обороні України, щоби її показувано на політичній мапі світу, то така акція могла б увінчатися добрим успіхом. Тоді Україну можна б було знайти на політичній мапі в шкільних підручниках, в атласах і на ґльобусах. Наша УІС працює понад 30 літ безкорисно. Та не зважаючи на те, вона має багато успіхів. Крім того УІС видав монтаж „Історія України в кольорових бразках" (ІУВО), якою користується багато українських шкіл українознавства, батьки і деякі університети в різних країнах світу. Є багато оцінок про цю „Історію України". І це є найкращою заплатою за труд УІС і її членів-ентузіястів, які безкорисно працюють для української справи.

„З НАДІЄЮ ІЗ СОВЄТСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ"

Журнал „Чікаго Трібюн Маґазін" із 15-го червня ц.р. надрукував під таким заголовком на повних трьох сторінках перекладену нижче статтю про трагічне життя однієї українки. Стаття ілюстрована іконами й на них навіть можна прочитати присвяти українською мовою, а побіч, переклад англійською мовою, що його зладила Зірка Вітошинська.

Близько рік тому американський турист, відвідуючи совєтську Україну, погодився взяти на себе небезпечний риск, а саме: потайки перевезти біля 12 вишиваних ікон, кожну в розмірі хустини. Він їх перевіз до Америки і передав їх ще живим рідним тієї українки, що вишивки потайки виконала в совєтській тюрмі. І так ікони — і трагічна історія однієї родини, тільки одна серед численних інших подібних історій — продісталися на Захід.

Ця подія почалася пізнього літа 1944 року, коли совєтська армія зайняла західні землі України. Встановлено окупаційний режим, першою метою якого було знищення всякого національного і релігійного опору. Тисячі людей арештовано не за будь-які злочини, а прямо, щоб стероризувати ціле населення.

Поміж тими тисячами були чоловік і жінка та їхня 19-ти річна донька і її чоловік. Причини арешту невідомі. Натомість обвинувачувано за участь в русі опору. У вересні того року, доньку покарано смертю, а матір примусили бути очевидцем цього вироку.

І так розлучена родина витерпіла довгі роки ув'язнення у різних концтаборах Мордовії у північній Росії. Тільки одна річ під-

(Закінчення на стор. 4)

Ганна Черінь

НАВКОЛО НАШОГО ОЗЕРА

(3)

Правила походу досить цікаві:

1. Бігати й грати в „квач" заборонено.
2. Вельосипеди, возики й ролики не дозволені.
3. Не можна вживати крісел на колесах (інваліди цим дуже засмутилися).
4. Починати марш можна тільки до 10 години ранку й іти можна тільки в одним напрямку: з півночі на південь (цебто, з Сент-Іґнасу до Макіно Сіти).
5. Сідати на мості не можна.
6. Для вашої інформації, вбиралень на мості нема.
7. Песиків із собою брати не можна.

Щож, не зважаючи на всі обмеження (особливо дошкульні останні пункти) в цім марші беруть участь біля 30,000 своїх і чужих. Першунам дають премії, а всім, що дійшли до мети, в Макіно Сіті влаштовують урочисту зустріч і частування. На жаль, не догадались ми запитати, яка доля спіткає тих, що відважно вирушають, а потім, охлявши, на півдорозі застрягли. Але зате ми довідались, що дехто переходить міст двічі а то й тричі; а одна жінка три рази переходила міст звичайно, а минулого року перейшла задки.

— А на руках його ніхто не перейшов?!!

— Не жартуйте! Це — найбільше свято цієї місцевости, справді свято єдности, свято дружби двох міст. Адже заки його побудували, перепливали протоку пороном і стояли в чергах багато довше, ніж ви на Макінакський кораблик. — Черги були на кілька миль!

Ночувати ми вирішили в Сент-Іґнасі, дуже симпатичнім містечку на двох озерах. Спеціялізується воно на ґіпсі, риболовлі, а особливо — на туристах. Мотелів у нім досить, а що це був затрушений мжичкою вечір, то ми легко дістали кімнату в мотелі й навіть мали вибір: або модерну кімнату при дорозі, або не дуже модерну при озері. Чи треба казати, що я вибрала?

А вже ж темніло, й насправді мусіло б бути однаково, де спати: чи при озері, чи при дорозі. Але при дорозі гурчали авта, а при озері співали хвилі, а пісні озера Гурон я ще ніколи не чула. Вранці ми зустрічали сонце, пили каву на березі й годували хлібом чайок, що негречно налітали на нас, як літаки-винищувачі. Чайки досить великі, вгодовані, з широкими крилами й хижими дзьобами. Це невеселі, непривітні й пажерливі птахи, а до того ж вони обридливо кричать, ниють плаксиво. Зате вони дуже фотогенічні, й на знімках вийшли багато краще, ніж я.

В кожнім із приозерних міст і містечок неодмінно є „індіянські музеї", котрі мало хто відвідує. Добре, що при музеях є крамнички, що продають різний мотлох, переважно випродукований у Тайвані або в Кореї. Вряди-годи зайде турист, до музею не піде, хоч продавці дуже припрошують, але якусь дурничку купить. Мросить... Не виглядає, що сьогодні ми десь будемо на пляжі спочивати. Чули, що у Сент-Марі або, скорочено „Су", є шлюзи, що дозволяють кораблям плисти з озера Суперіор вищого від озера Гурон на яких 22 ступні, через річку св. Марії що ці два озера з'єднує.

— Дехто просто виходить на плятформу та й дивиться, як корабель замикають у шлюз, як він підіймається або опускається. Але нема то краще, як на власній шкірі те відчути — повчав нас урядовець. — Чого вам мокнути на дощі? Сідайте на корабель та й пливіть.

А справді, чого нам киснути під дощем? Дві години тури на кораблі — найкраще, що в такий похмурий день можна робити. В'їхали в шлюз. Загриміли замки, і щось навколо нас почало діятися. Ми глянули на мур і побачили, як, разом із нашим кораблем підіймаємось. Коли досягли належного рівня, нас впустили в озеро Суперіор, і ми трохи поплавали по нім, роздивляючи досить великі кораблі що рясніли в порту й на воді. Екскурсвод називав їх поіменно та розповідав, звідки вони й кому належать.

— А це — корабель із Монровії.

— Where the hell is Monrovia? — закричала одна тітка в ковбойських чоботях.

Екскурсовод вдавав, що не чув її запитання. Врешті, звідки йому знати, де в чорта та Монровія?

— В Ліберії — поспішила я на допомогу.

— Where the hell is Liberia?

— В Африці.

— О, — розчаровано буркнула тітка. Вона сподівалась більшої екзотики.

Проте, в цім є скрита екзотика. Справді цей корабель напевно належав не Ліберії, а іншим морським акулам — грецьким кораблевласникам, а вони тільки прикриваються прапором Монровії.

Пливемо попід канадським берегом. Не виглядає воно на Канаду, а все якесь димне, забруднене. На узбережжі — купи вапна й вугілля. Вапно вживають на очищення сталі. За браком більш цікавих об'єктів, наш провідник пояснює нам процес виробництва сталі. Звичайно, цікаво було б подивитись, як це робиться в канадській сталеварні „Алґома", але настільки часу в нас не було, тож слухали, що молов провідник. Над нами висли два сорти хмар: зверху білі, звичайні, а знизу — чорні, що загрожують дощем. Гостро й приємно пахне кокс. Качки й чайки, великі й товсті, плавають і в шлюзах. Коли вода спадає вони трохи полошаться, гребуть лапками й хочуть плисти нагору. Пасажири, звичайно раді б їх підгодувати, але зупиняє провідник:

— Не годуйте цих качок. Вони — канадські, й нас можуть оскаржити за отруєння.

— Як може качка отруїтися, коли я те саме їм? А крім того я цю кукурудзу в вашім буфеті купила! Чим ви нас годуєте?!

— То, пані, ви, а то качка. Що вам на користь, те може її укапутити.

Ну, що ж, ця гіпохондрична погода приводить до суперечок. Вийшли ми з кораблика — що ж іще можна зробити? По другім боці, через Інтернаціональний міст (лежить ще одне „Су" — канадське.

— Поїхали до Канади?

— А пашпорти у нас є?

— Є! Я про це подумала.

— Ти ж у мене!..

Кордон — це платня за переїзд мостом і перевірка на Канадськім боці, дуже неформальна:

— Як довго будете в Канаді?

Думаю: казати правду? Дві години. Але може причепитися — хто ж бо то їхав закордон на дві години? Сказали, що „на коротку візиту". Канадське Су нам не сподобалось Нецікаве, сіре, хоч і чисте. Похмурий день, мабуть, погіршував картину. Пішли на „шаппінг сентер", з'їли полуденок, прицінились і нічого крім кількох пачок канадських коржиків, не купили. Коржики такі, як і в нас, але на них є марка Канади, кленовий листок і написи французькою мовою, що навіть впливає на смак „французького" печива. Отож, ми знову переїхали кордон і повернулися до Америки. Добре, що повертались іншою дорогою й не той самий службовець нас перевіряв що дві години тому. А все ж побували закордоном — от якби такі кордони скрізь були!

Їхали назад до Сент-Іґнасу через мальовничі ліси Гайавати. Вже й випогодилось. Хмари стали рум'яні й радісні. Настрій покращав, особливо після вечері. А вечеряли ми в тім ресторані, що нам нарадили на газоліновій станції. Не пригадую вже, як він називався, але до нього стояла чимала черга. Не такі ми вже ласуни, але дуже неприємно, коли натрапиш на погану їжу й мусиш її з'їсти, бо не маєш відваги заявити що вона не смачна. Отож, стояли й ми в черзі, а ввійшли досить скоро, бо звільнилось місце при стійці; а ми й не хотіли засиджуватись, то й згодились. Вечеря була непогана, порції величезні, але стояти в черзі не варт. Взагалі, в верхнім Мічиґені дуже смачна риба, хоч були й курйози.

(Продовження буде)

Екзекутивний Комітет...

(Закінчення зі стор. 1)

над виготовленням протоколів засідань Головного Екзекутивного Комітету та Головного Уряду і постачання „Свободі" союзових вісток та знімок молоді. Він поінформував про свою участь в курсі секретарів і організаторів в ролі викладача, співпрацю з Міннесотським університетом в справі архівів етнічних братських союзів, про інтерв'ю із дорадником братського забезпечення п. Валю і про допомогу фільмовому продуцентові Славкові Новицькому в його праці над виготовленням фільмів для для УНСоюзу.

Зокрема докладно розповів В. Сохан про співпрацю з актуаріями та про трудноці в цій праці, тому що теперішні актуарії УНСоюзу не мають змоги присвятити УНСоюзові та його проблемам стільки часу, що його УНСоюз потребує у зв'язку з плянами реформи дивіденди, повної ревізії грамот УНСоюзу, нових родів забезпечення та з новими законами і вимогами забезпеченевих урядів. Він теж розказав про зустріч Головного Екзекутивного Комітету з іншим актуарієм, який обслуговує цілий ряд братських забезпеченевих установ і готов обняти працю актуарія УНСоюзу.

Звіт головного організатора

Головний організатор Василь Оріховський поінформував, що за 6 місяців 1980-го року прибуло до УНСоюзу 977 членів із сумою $2,440,000 забезпечення. В тому було 139 грамот акцидентового забезпечення. В Канаді приєднано 154 членів на суму $453,000 забезпечення, включно із 36 грамотами акцидентового забезпечення. Організаційна праця далі натрапляє на трудноці, спричинені економічною ситуацією, як теж збайдужінням української громади. Численні обіжники до секретарів Відділів та Окружних Управ не приносять позитивних відгуків. Відчувається брак заінтересування громадською працею. В дотеперішніх досягненнях найкращі успіхи здобули такі Округи: Філядельфія із 40 Відділами яка приєднала 140 членів (33% квоти), Детройт із 20 Відділами, яка приєднала 86 членів (41% квоти), Торонто із 25 Відділами, яка приєднала 68 членів (32% квоти), Нюарк із 22 Відділами, яка приєднала 67 членів (40% квоти) та Ню Йорк із 33 Відділами, яка приєднала 66 членів (19% квоти). Найвищий відсоток призначеної квоти осягнула Округа Монтреаль бо вона вже має виконаних 51% квоти. Із організаторів найбільше успішними були в цьому році секретарі з Детройту Роман Татарський та д-р Атанас Слюсарчук, які причинилися до крайних досягнень своєї Округи.

В. Оріховський назвав найбільше замітною подією в організаційній праці за звітовий час проведений в червні курс секретарів та організаторів на Союзівці з участю 29 курсантів. Він зокрема подякував доповідачам цього курсу: головному предсідникові д-рові І. Флисові, головному секретареві В. Сохановi, головному касирові У. Дячук, старшому обласному організаторові Степанові Гавришеві і мґрові Володимирові Літинському. На його думку, цей курс був дуже вдалий, бо курсанти вже приєднали в червні 43 нових членів із сумою $106,000 забезпечення. Ці курсанти прислали вже 10 аплікацій на липень, а від початку року вони придбали вже разом 106 членів. Після цього триденного курсу заплановані вже короткі курси по Округах, про що вже вислано Окружним Управам обіжник. Найбільшою проблемою є брак організаторів, яких треба знайти серед молоді, а молоді треба старатися доказати, що УНСоюз є професійною забезпеченевою установою, яка дає ще крім забезпечення багато інших, братських користей.

Звіт сен. П. Юзика

Головний директор для Канади сен. П. Юзик подав короткий звіт про відбуте 12-го липня засідання Канадського Представництва, на якому обговорено цілий ряд справ УНСоюзу в Канаді та вирішено відзначити святочним бенкетом з концертовою програмою закінчення ювілейного 85-го року існування УНСоюзу. Це відзначення мало б відбутися в Торонто при кінці вересня цього року. Там теж вирішено, що УНСоюзові не оплачується брати численну участь у Фестивалі в Давфині тому і члени Представництва раді, що туди поїдуть два представники УНСоюзу, головний предсідник д-р І. Флис та головний контролер мґр Іван Геврик. Члени Канадського Представництва, як звітував сен. Павло Юзик, висловилися за тим, щоб УНСоюз вислав на черговий Конґрес Комітету Українців Канади більшу делеґацію, в складі якої повинні б бути члени Представництва.

Головний директор для Канади запропонував свою поміч В. Оріховському в його організаційній поїздці у західні провінції Канади, яку, на його думку було б добре заплянувати вже на кінець вересня цього року. Він теж готовий приступити до підготовки матеріялів до книжки про УНСоюз в Канаді, над чим мають працювати головний радний Василь Дідюк і директор Канадської Канцелярії Богдан Зорич, коли Головний Екзекутивний Комітет призначить на ці початкові праці відповідну суму грошей та запевнить її виплату по закінченні збірки матеріялів готових до друку.

Вкінці сен. П. Юзик повідомив, що вже вийшов друком великий збірник статистичних даних про українців в Канаді з перепису населення та офіційних документів Канади, у підготовку якого він вклав чимало праці.

Звіт д-ра М. Куропася

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась звітував про те, що він репрезентував УНСоюз на З'їзді Централі Українських Кооператив Америки та на імпрезі Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства для вшанування пастора Георгія Вінса. Він поінформував, що вже вичерпалось перше видання його першого тому книжки „Сага України" і тому добре було б видати цей перший том вдруге, як також написати третій том цієї короткої англомовної історії України для молоді, чого він сам, як автор двох перших томів, радо підійметься.

Звітуючи, як директор Курсів Українознавства на Союзівці, д-р М. Куропась повідомив, що Курси почнуться вже 21-го липня ц. р., що досі зголосилося на ці Курси 17 студентів. Учителями на Курсах будуть: він сам, як учитель і директор Курсів, його дружина Олександра Куропась, Михайло Вавришин і його дружина Галина Вавришин і Юрій Джуравець. Він порадив у майбутньому повести більшу рекляму Курсів Українознавства на Союзівці, у „Свободі" та в „Українському Тижневику", подаючи до загального відома програму Курсів.

Звіт головного предсідника

Започатковуючи свій звіт інформаціями про Видавництво „Свобода", д-р І. Флис привітав приявного на засіданні нового головного редактора, і ствердив, що праця редакції „Свободи" наладнана та іде добре після того, як редактор З. Снилик перебрав пост головного редактора. Залишилося ще наладнати ряд справ у друкарні „Свободи", якій бракує складачів — для праці на компюторах, та довести до того, щоб ми могли врешті друкувати книжки на недавно закупленій друкарській пресі. Внаслідок браку студентів до праці Союзівка була спізнена з підготовкою до сезону. Тенісовий табір, який мав 72 учасники, був успішним. На таборі хлопців було 23 учасники, а на таборі дівчат — 30. На Курси Українознавства досі зголосилося 17 учасників, але завжди так буває, що студенти голосяться вже в останній хвилині, тому можна сподіватися їх ще більше.

В Українській Будівлі є ще до винайму приміщення на 10-му поверсі — 6,800 квадратових стіп і на 13-му поверсі — 3,000 квадратових стіп, про винайм яких ведуться переговори. Винайм тепер дещо сповільнився внаслідок страйку підземної залізниці між Ню Йорком та Джерзі Ситі. Вкоротці прийде час для відновлення контрактів винайму, при чому буде нагода підвищити ціну за винайм до $9.25 та $9.50 річно за квадратову стопу. Ці підвищені ренти від 1-го серпня цього року дадуть у висліді більшу суму приходів Української Будівлі.

Головний предсідник в дальшому звітував про свої репрезентації, починаючи від участи в З'їзді Сеньйорів УНСоюзу та обговоренні там справи Дому Сеньйорів і кінчаючи на інформації про засідання Культурної Комісії, яке відбулося 11-го липня в Головній Канцелярії. Він теж повідомив про підписання контракту з кіновим продуцентом С. Новицьким про виготовлення двох фільмів для УНСоюзу та про заплановану поїздку звітодавця до Давфину на Фестиваль. Звернув він теж увагу на зустріч з кандидатом на президента Рональдом Реґеном та віцепрезидентом ЗСА Волтером Мондейлом.

Звіт З. Снилика

Головний редактор З. Снилик підкреслив, що йому важко ще щонебудь звітувати за 7-8 тижнів його праці на пості головного редактора. В першу чергу він користає з цієї нагоди запрошення його на засідання, щоб подякувати всім членам Головного Екзекутивного Комітету за виявлене йому довір'я і вибір та за запрошення його на це засідання.

З. Снилик в дальшому звітував, що старається не докучати членам Головного Екзекутивного Комітету редакційними справами, а рівночасно хоче відперсоналізувати „Свободу", бо вважає, що пост головного редактора не є такий важний і головний редактор також не повинен бути під тивком зізовні, але має поступати у справах редаґування „Свободи" професійно, до чого він і змірює.

Головний редактор поінформував, що „Український Тижневик" вже осягнув понад 5,000 передплатників і став цим самим найбільшим числом передплатників українським тижневиком, чи то в українській, чи в англійській мові. На його думку, збільшення числа передплатників „Українського Тижневика" не можна вважати ознакою асиміляції, але радше знаком признання — доброю оцінкою для „Українського Тижневика", вслід за яким треба теж так старатися поставити „Свободу", яку він має намір „зукраїнізувати" поміщуванням ще більше вісток про Україну та українців на першій сторінці газети, бо це головне, та поміщуванням вісток зі світу але з точки зацікавлення ними українців. Як приклад, подав він вістки і коментарі про Афганістан та підкреслення подібности його долі до долі України.

„Український Тижневик", твердив З. Снилик, по відході його та ред. Ігоря Длябоги знайшовся був у критичній ситуації з одним редактором, але молода журналістка Рома Сохан-Гадзевич дала собі раду й „Український Тижневик" не втратив на якості. Тепер вона його редаґує із двома новими редакторами та одною, затрудненою частково, студенткою журналістики. З. Снилик поінформував, що в редакції „Свободи" працюють, крім нього, ще чотири редактори, плюс один на частковій базі, та що він пошукує поповнення редакції двомовними редакторами.

Рішення

Після обговорення звітів та дискусії над рядом порушених на цьому засіданні справ, Головний Екзекутивний Комітет виніс наступні рішення:

● Протоколи засідань Головного Екзекутивного Комітету виготовляти так, щоб в них були подані звіти та рішення, без дискусій над звітами, чи рішеннями. Такі протоколи повинні бути складені в архіві, а для інформації членства повинні бути виготовлені та поміщені в „Свободі" та „Українському Тижневику" вістки із головними даними звітів та рішеннями цих засідань.

● Делеґатами Українського Народного Союзу на Конґрес Комітету Українців Канади обрано головного директора для Канади сен. П. Юзика та головного контролера мґра І. Геврика. Під час Конґресу КУК буде влаштована зустріч з коктейлем та перекускою для всіх союзових діячів, які будуть делеґатами - учасниками цього Конґресу.

● Приступити до підготови матеріялів для книжки про УНСоюз в Канаді, яку редаґуватимуть головний директор для Канади сен. П. Юзик, головний радний В. Дідюк та директор Канадської Канцелярії В. Зорич, та призначити відповідним договором потрібну суму на зібрання і підготовлення до друку матеріялів для такої книжки.

● Перевидати тиражем 1,000 перший том історії України для молоді п. н. „Сага України", якого наклад вже вичерпався, та договоритися з автором перших двох томів д-ром М. Куропасем про виготовлення третього тому цієї історії України, який довів би цю історію до новітніх часів.

● Відбути чергове засідання Головного Екзекутивного Комітету в дні 1-го листопада 1980-го року в Головній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі.

● Продовжувати переговори в справі відбуття чергової Конвенції УНСоюзу в Рочестері, готелі якого дали досі найкращі умовини для переведення там Конвенції.

ДО СВЯЩЕНИКІВ ТА ВІРНИХ УКРАЇНЦІВ — ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

Оцим листом, перший раз за час діяльности Апостольської Візитатури, звертаюся з проханням про поміч на ремонт церковного дому в Лювен, Бельгія. Цей дім є для нашої Церкви і для української спільноти в Бельгії дуже важним осередком. В тому домі є каплиця, що є осередком душпастирської обслуги Українців Лювену й околиці. Є там гуртожиток з приміщенням для студентів, залі для соборчиків священиків, приміщення для реколекцій українських монахинь, яких у Бельгії нараховується понад сто і кімната для суботньої української школи. Звідси ведеться душпастирська обслуга теж по інших краях Апостольської Візитатури Українців, є приміщення для приїжджих священиків і світських гостей, а також згромаджується речі для вбогих Українців в Україні й інших краях.

Тому прошу про пожертви, хоч би й вдовину лепту. Про це Вас прошу в ім'я Боже. Це бо не для мене особисто, але для нашої Церкви й для наших любих українських Вірних.

Ласкаві пожертви прошу слати на моє ім'я, на адресу нижче подану. Списки Жертводавців будуть оприлюднені в журналі „Голос Христа Чоловіколюбця".

Рим, 24-го червня 1980 р.

†МИРОСЛАВ, Єпископ
Sua Eccellenza Reverendissima
Miroslav Marusyn
Passeggiata del gianicolo, 7
00165 Roma, Italia

(Оголошення видруковане за згодою Митрополичого Ординаріяту)

ПРОВІД та ОРГАНІЗАТОРКИ МІЖКРАЙОВОГО ВИШКОЛУ ІНСТРУКТОРОК ТАБОРІВ ПЛАСТУНОК-ЮНАЧОК

п. н. „ШКОЛА БУЛАВНИХ"

складають цією дорогою глибоку та щиру

ПОДЯКУ

своїм Добродіям

ВШ. І. та Т. КУЛИКАМ

за їхню батьківську опіку та поміч, яку вони дали пластункам цього року, як і усіми попередніми роками, умożливлюючи гарне та безпечне таборування на своїй посілості в Гентері, Ню Йорк.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Канцелярія

Д-ра Романа Дикого

буде закрита

на час вакацій

від 2-го до 17-го серпня 1980 р.

Осередок СУМА у Воррені проявляє громадську діяльність

В неділю 11-го травня, українська громада Великого Детройту віддала шану українській матері на чужині за її труд для збереження й виховання молодого покоління. Імпреза відбулась заходами Осередку СУМА ім. П.Орлика у Воррені, Міч., який вже другий рік підряд влаштовує Свято Матері в просторій бенкетовій залі новозбудованого Українського Культурного Центру. Як минулого року, святковий обід пов'язано з багатогранною мистецькою програмою, виконавцями якої були виключно гуртки Юного СУМА.

Свято відкрила Стефанія Легета, голова Осередку СУМА, а ведення програми перебрала Катерина Потапенко.

Змістовну доповідь про ролю української матері в нашому суспільному житті виголосила активна молода громадська діячка Наталка Харевич, студентка інженерії та виховниця й заступниця булавного Осередку СУМА. В доповіді прелеґантка зазначила, що роля української матері відмінна від ролі матерів інших народів, бо вона цілими століттями стоїть на сторожі незламности української окремішности. Особлива роля української матері на чужині, де вона зберігає молоде покоління від асиміляції та вщеплює йому любов до своєї Церкви й народу.

Дальша програма переплетена була деклямаціями, хоровими точками та музичними виступами.

Дитячий хор під управою д-ра Степана Луцького виконав дві пісні і відспівав „Многая Літа" всім українським матерям.

Спільні й окремі деклямації виконували сумівці при фортепіяновому супроводі виховниці СУМА Лідії Сірої. Був фортепіяновий виступ Рожі Демчук, старшої сумівки й виховниці гуртка молодих юначок, яка виконала „Вальсетте" Боровського та „Токкатіну" Грудина. Мелодеклямацію „Рідна мати моя" виконав Петро Демчук, старший юнак, при акомпаньяменті Рожі Демчук.

Музичний дует на гітарі й мандоліні відіграли Леся Бачинська, впорядниця англомовного гуртка, та її брат Роман Бачинський, виконуючи в'язанку пісень.

По закінченні мистецької програми молоді сумівці роздали рожі своїм матерям, а гвоздики — всім присутнім на залі паням. Зворушливим був момент, коли цілий гурт Юного СУМА підніс рожі Стефанії Легеті, своїй „сумівській матері", з вдячности за її труд у вихованні молоді, та Анні Гундич, управительці Українського Культурного Центру, за її прихильне ставлення до сумівської молоді.

Після цікавої програми відбувся святковий обід, який приготовила Анна Гундич. Молитву перед обідом провів о.Сергій Фединяк, ЧСВВ, а на закінчення — о.Олександер Биковець, парох української православної церкви.

Вже ввійшло у звичай, що в часі Зелених свят священики Українських Церков відправляють панахиди над гробами померлих громадян. Панахиди започатковують спільною молитвою всіх священиків і вірних під Великим Хрестом.

Відправи ці були відмінними в цьому році. СУМА вперше започаткував святкування Зелених свят, йдучи за традиціями на рідних землях між двома світовими війнами.

На католицькому цвинтарі „Мавнт Олівет" при в'їздній брамі зформувався похід, в якому взяли участь численні священики, за ними дружинники й старше юнацтво СУМА в одностроях з прапорами й вінками, а дальше — вірні. Зорганізований похід дійшов до Великого Хреста, де відправлено спільну панахиду. Несено прапори двох осередків СУМА, прапор Січових Стрільців, який Усусуси передали сумівській молоді, та зоряний американський і український національні прапори. За прапорами старші юнаки несли дубовий вінок з червоними маками із синьо-жовтою лентою. Після спільної панахиди вінок цей покладено під Великим Хрестом.

Зорганізована участь сумівської молоді з прапорами й вінками додала кольоритности нашим релігійним відправам. Треба сподіватись, що започаткована участь СУМА в релігійних відправах продовжуватиметься й в майбутньому.

Слід також згадати, що в останньому часі при Осередку зорганізовано танцювальний гурток „Верховина", який веде Мотря Макар-Федірко, та Гурток Юних Бандуристок під керівництвом відомого музиколога, маестра Петра Потапенка.

Своєю зорганізованістю та активністю Осередок СУМА ім. Пилипа Орлика у Воррені стає одною з чільних організацій Великого Детройту та запорукою нашого майбутнього.

В.Тустанівський

Студії над вивченням етнічних мов

Міннеаполіс, Мінн. — У днях від 11-го до 12-го грудня, тут у Ирл Бравн Сентр на Ст.Пол. кемпусі Міннесотського університету відбудеться конференція над вивченням етнічних мов, на яку цей університет отримав дотацію від стейтової Комісії гуманістичних наук.

Ціллю цієї конференції є підшукати особи в етнічних громадах того стейту, які можуть допомагати у вивченні мов. На конферебції головними промовцями будуть: Джошуа Фішман автор праці „Льояльність до мови в Америці" та Ільона Ваіснис, член Президентської комісії над вивченням чужих мов.

Зацікавлені особи можуть звернутись за інформаціями до: Betty Ann Burch Immigration History Research, Center, 826 Berry St., St. Paul, Minn 55114.

Замість квітів на могилу нашого дорогого Тіточного Брата

св. п. д-ра Богдана Карановича

складаємо 25.00 долярів
на Українську Музичну Фундацію.

Віра й Ярослав Верґановські

Замість квітів на могилу нашої Дорогої Кузинки

св. п. Анни Чайковської

складаємо 50.00 долярів
на Патріярший Фонд.

Віра й Ярослав ВЕРҐАНОВСЬКІ
Дарія й Ярослав ВИННИКІВ

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що дня 14-го липня 1980 року, упокоївся в Бозі, після короткої недуги, наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК І ТАТО

бл. п.

ЙОСИФ ГІРНЯК

нар. у Львові 1929 р.

ПОХОРОН відбувся 16-го липня 1980 р. з української католицької церкви св. Миколая, на український цвинтар св. Михаїла в Пассейку, Н. Дж.

Горем прибиті —
дружина ВОЛОДИМИРА з родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, дня 22-го липня 1980 року, відійшла у Вічність, наша Найдорожча СЕСТРА, ТЕТА І КУЗИНКА

бл. п.

ЗЕНОВІЯ ВЕНГРИНОВИЧ

б. довголітня учителька с. Татаринова, Розділович, Рудок та Коропужа біля Львова.

ПАНАХИДА — в середу, 23-го липня 1980 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Humiston Funeral Home, Kerhonkson, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в четвер, 24-го липня 1980 р., о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Пресвятої Тройці в Кергонксоні, на місцевий цвинтар.

Важким горем прибиті:
сестри:
МАРІЯ КОСОВСЬКА в Канаді
ЛЮБА ДЕЛЬКЕВИЧ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
брати:
МОДЕСТ з дружиною ТОСЕЮ
ЕВГЕН в Канаді
ТЕОДОЗІЙ в Польщі
сестрінниці:
НІЛЯ КРАВС з мужем ЮРІЄМ і синами
АДРІЯНА КАХНИКЕВИЧ з мужем МИХАСЕМ і донею
братаниці:
ЛІДІЯ БУЧИНА зі сином МАРКОМ
ДАРІЯ БІГАНСЬКА з мужем БОРИСОМ і доньми
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

гарний голос, і вона виступала вже в дуетах з баритом, співаком з України, М. Фабрикою.

Співакові й акторці-співачці акомпаньюватиме І. Фабрика, концертова піяністка.

На забаві, що відбудеться відразу по концерті, гратиме оркестра „Червона Калина".

В неділю 27-го відбудеться виставка образів молодої мисткині Христини Головчак-Дебарри, як продовження серії мистецьких виставок на Союзівці протягом сезону. Тут вже успішно відбулися виставки мистців Темістокля Вирсти, Любослава Гуцалюка і Іванни Ґудз, а приготовляються на наступні неділі виставки Михайла Мороза (3-го серпня), Якова Гніздовського (10-го серпня) та скульптури й образи д-ра Богдана Кондри (17-го серпня).

В Гантері відкрили 18-ту виставку Е.,Ю. і Я. Козаків

Літній сезон у мотелі „Ксеня" на „Кобзярівці" у Гантері, Н.Й., почався веселим вечором з нагоди відкриття 18-ої виставки картин Едварда (Ека), Юрія і Яреми Козаків в суботу, 5-го липня о 8 ій годині вечора, при виповненій залі. Відкрила його, за традицією, ред. Уляна Любович (Ляся), що запросила до вступного слова ред. І.Кедрина.

Наш сеньйор журналістів згадав у веселій формі всіх виконавців програми. Вже понад 50 років Еко працює як маляр, карикатурист, ілюстратор, журналіст, автор, редактор і видавець, почавши від „Зиза" й „Комаря" у Львові, аж до „Лиса Микити" в ЗСА, що появляється вже 30 років. Одначе Еко — в першу чергу маляр. Він — майстер руху, танців, коней у бігу. Еко не стоїть на місці, постійно творить щось нове. Вже бачимо деякі ліричні картинки в пастелевому кольориті. Є неповторні речі: хороводи, ґротески тощо. Переважає тематика гуцульська і стрілецька.

Обидва сини одідичили талант по батькові, одначе пішли своїми шляхами. Юрко спеціялізується у візантіністиці. Ярема дальше експериментує в абстракціях.

На виставці є 77 картин. Наші люди люблять мати в хаті картини Ека. Ця виставка відбувається в культурній атмосфері, що її створили панство Ольга і св.п. Іван Кобзяр, який тому три роки відійшов від нас...

Ред. У.Любович втаємничила зібраних, що Ікер так „відмолоднів" після довшої курації, що переходить „мутацію" голосу, тому його твори читатиме маестро Степан Крижанівський. Наш відомий театральний артист і режисер, маестро Степан Крижанівський прочитав поезії Ікера (Папая): „Вечір у Гантері", „Романтичне" і Гантерську коломийку". Далі ред. Ляся ствердила, що цього вечора „все на К": Кобзярівка, Козаки, Кедрин, Крижанівський, Керницький, і вона теж „на К", бо СтаросольськА!

Тенор Євген Титла проспівав своїм милозвучним голосом низку пісень Гнатишина: „Гей, дівчата, де йдете?", „Як я був молодий", „Дивлюсь я на небо" і пісню Кос Анатольського до слів І.Франка „Ой ти, дівчино, з горіха зерня". При фортепіяні Є.Палій.

Ст.Крижанівський прочитав нарис Ікера „На Івана, на Купала".

Невечерпна в розмаїтих помислах Ляся прочитала деякі коломийки, з яких видно, що вже давно існували розбіжності між молодими і старими! Потім прочитала гумореску про зустріч і діялог між двома жінками, які торохкотіли, немов зі скоростріла, що викликала загальну веселість.

Дві молоді бандуристки, Христя і Уляна Клюфасівни із Сиракюз, відіграли на бандурах „Голос степів" Гр.Китастого, проспівали при власному супроводі „Думу про Бондарівну" та народну пісню „Ой, важу я, важу". Їхні ніжні й мелодійні голоси зливалися зі звуками бандур у гармонійну цілість.

Ляся пригадала, як тому кілька років тут виступала Зоя Когут з Австралії, така близька їй душевно, тому вона прочитала її вірш „Едварду Козакові".

Вкінці виступив сам неперевершений Еко, як Гриць Зозуля. Він ствердив сім наших національних недуг: глухнення, сліпота, пискування, ревматичне „штрикання", національна злість, національні ґази, втрата пам'яті. А всі недуги ілюстрував такими прикладами, що вся заля вибухла сальвами сміху! Вкінці подякував сердечно господині Олі Кобзяр, Лясі, ред. Кедринові, Ст.Крижанівському, Ікерові, солістові Є.Титлі та піяністці Є.Палій, бандуристкам — сестрам Клюфасівним й всім гостям. Деякі приїхали з далеких сторін, як подружжя Шафранюків з Торонто. Стоячою овацією вітала ціла повна заля унікального Ека. Отець крилошанин Богдан Смик, що відомий своїм гарним тенором, започаткував могутнє „многая літа", що підхопили всі зібрані, а такого грімкого співу вже давно не чути було на Кобзярівці...

Отаман загону „Червона Калина" пл.сен. Н.Нинка погратулював братчикові Екові, „червонокалинникові", з 30-річчям „Лиса Микити".

Пані Оля Кобзяр приймала всіх гостей вином і солодким. Майже до півночі продовжувалися товариські розмови бувальців Кобзярівки, бо — як сказала на початку Ляся — „чуюся тут, що я не на чужині"!

Іван Дурбак

„З надією..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

тримувала її на дусі-надія. Надія і віра. І це були ті спасенні прикмети, завдяки яким здібні материнські руки створили в тюрмі вишивані ікони.

Одна з ікон, єдина, яка не представляє традиційно-релігійної постаті, є властиво спільним автопортретом матері та її товаришок-співв'язнів, які моляться на верви́ці, а також повним зображенням їхньої неволі з гратами на вікнах понад ними і з „парашею" — тюремним відром в куті.

Щоб вишити ці ікони, жінки випороли нитки зі своїх убрань, на кусках полотна, правдоподібно вирізаних з хвартуха самої мисткині. Замість голки вона вживала звережені риб'ячі ості від іноді подаваної тюремникам риби.

Шитво виконала вона ніччю під полярним світлом довгих північних ночей. Це була, очевидно, таємна і небезпечна робота, суворо заборонена тюремними властями.

Усі у цій газеті показані ікони виконала одна особа, за вийнятком тієї, що зображує Св. Миколая. Її зробив племінник цієї жінки, тоді 15-ти річний юнак і теж ув'язнений у сусідньому концтаборі.

У 1960 роках звільнили матір. Їй якось вдалося потайки забрати ці ікони, вшивши їх у тюремний одяг. У той час вона була останнім членом її близької родини. Її здоров'я зовсім підупало і вона померла рік після звільнення. Треба було чекати приблизно 15 років, щоб знайти охочу особу для виконання її заповіту: потайки забрати ікони зі совєтської території на волю. Але вкінці вони опинилися тут: мовчазні, але промовисті свідки історії так віри і надії, як і витривалости, терпіння, любови і краси.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую односельчан
ТРОХИМА І МИХАЙЛА ПЯТНОЧКІВ,
зі села Журавці, пов. Рава Руська. Називаюся Феодозія Крупа, зі села Журавці, пов. Рава Руська. Я приїхала до брата у гості. Прошу зголошуватися на нижче подану адресу:
HRYHORIJ NAZAREVYCZ
2531 E. Elm Street
Phoenix, Arizona 85016